

novení mohou platiti jen v případech, kde za společenstvo jednají členové představenstva přímo, nikoli však v případech, kde jedná za společenstvo ustanovený zmocněnec (prokurista, obchodní zmocněnec) a že v případech posléze uvedených zastupuje společenstvo zmocněnec přímo sám bez spolupůsobení představenstva. Opačný názor, který zastává odvolatelka, vedl by k tomu, že by ustanovení zmocněnce pro společenstvo nemělo valné ceny. Z téhož důvodu nebylo třeba k závaznosti právního jednání pro odvolatelku předchozího usnesení hebo schválení představenstva tam, kde za odvolatelku jednal její prokurista Jindřich W.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Dovolatel napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci (čís. 4 § 503 c. ř. s.), leč neprávem, neboť odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně. Obzvláště jest přisvědčiti jeho právnímu názoru, že třeba považovati žalované společenstvo za kupce plného práva, poněvadž poskytuje úvěr svým členům a přijímá za tímto účelem vklady i od nečlenů, a poukazuje se dovolatel v tomto směru na rozhodnutí nejv. s. čís. sb. 2161. Jest tedy nerozhodné, zdali dovolatel dává také směnky do oběhu a o jaký druh směnek tu jde. Dovolatel byl proto také oprávněn zřídit prokuristu (§ 13 zákona společenstevního). Že se tak nemohlo státi usnesením představenstva a dozorčí rady, odvolací soud nesprávně rozpoznal. Avšak na tom nesejde, nýbrž rozhodné jest, že zřízení prokuristy bylo veřejně oznámeno zápisem do společenstevního rejstříku, a tu jest sdíleti právní názor odvolacího soudu, že třetí osoba může spoléhati na takové prohlášení obchodníka učiněné proti veřejnosti. Marně poukazuje dovolatel na to, že toto jeho prohlášení neodpovídá skutečnosti, neboť tento poukaz lze odvrátiti námitkou obmyslnosti (*exceptio doli*), to tím spíše, když dovolatel po dobu více než sedm roků neodvolal toto prohlášení a trpěl, by Jindřich W. vystupoval jako prokurista a podepisoval za něho listiny, a to i záruční listiny, jak soudy nižších stolic mají za zjištěno. Podle článku 43 obch. zák. jest pojem prokury proti třetím osobám neobmezenitelný a jest proto nerozhodné, zdali se představenstvo žalovaného společenstva usneslo na převzetí sporné záruky, čili nic. Marně se žalované družstvo dovolává rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 2857 sb., neboť tam nešlo o zřízení prokury.

Čís. 13625.

Žádá-li prodatel, jenž si vyhradil vlastnictví k prodané věci do úplného zaplacení kupní ceny, na kupiteli upadnuvším do vyrovnání zaplacení kupní ceny, může mu býti přiznáno jen právo na zaplacení v mezích podle vyrovnání. Pohledávka z kupní ceny zůstává pohledávkou obyčejnou a nárok na uspokojení doznal by změny předpisem § 54 vyr. ř. jen, kdyby prodatel odstoupivší od smlouvy, žádal vrácení prodané věci, k níž měl vyhrazeno vlastnické právo.

(Rozh. ze dne 8. června 1934, Rv I 1790/32.)

Žalobkyně vyhradila si k prodaným strojům právo vlastnické až do úplného zaplacení kupní ceny a ve vyrovnacím řízení o jmenování žalovaného kupitele uplatnila nárok na vyloučení těchto strojů. Žalobou domáhala se však žalobkyně zaplacení zbytku kupní ceny za tyto stroje, kteráž pohledávka vzešla jí před zahájením vyrovnacího řízení. Procesní soud první stolice žalobu pro tentokráte zamítl. Odvolací soud k odvolání žalobkyně napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobkyni příslušelo proti žalovanému dvojí oprávnění: žádati buď vrácení prodaných strojů, nebo zaplacení kupní ceny. Tato volba ovšem nespadá pod ustanovení § 906 obč. zák. Jakmile však kupitel upadl do vyrovnání, zůstal tím sice první nárok žalobkyně nedotčen (§ 54 vyr. ř.), avšak druhý nárok, pohledávka, která není pohledávkou přednostní (§§ 26 a 54 vyr. ř.), podléhá vyrovnání. Žádá-li tudíž žalobkyně zaplacení kupní ceny, může jí býti přiznáno jen právo na zaplacení v mezích a podle vyrovnání. Pohledávka z kupní ceny zůstává pohledávkou obyčejnou a nárok na uspokojení doznal by změny předpisem § 54 vyr. ř. jen, kdyby žalobkyně, odstoupivši od smlouvy, žádala vrácení strojů, k nimž měla vyhrazeno vlastnické právo. To žalobkyně neučinila, nýbrž dala přednost druhému svému oprávnění tím, že se domáhala žalobou zaplacení kupní ceny (srovnej rozh. čís. 12.110 sb. n. s.). Nejde tedy o dva nároky, které by byly ve vyrovnání rovnocenné, jak se dovolání mluvně domnívá, nýbrž každý z nich postihuje vyrovnáním jiný osud. Nižší soudy proto správně seznaly, že žalobkyně má jen nárok na kvotu zažalované pohledávky podle obsahu vyrovnání a, poněvadž kvota nebyla ještě v době vydání rozsudku první stolice splatná, nemohla se žaloba toho času setkat s úspěchem.

Čís. 13626.

K právnímu jednání, jímž postoupil otec svůj nárok na služební požitky dětem a jehož důvodem byl nárok dětí na výživu, nebylo třeba formy notářského spisu ani schválení opatrovnického soudu ani zřízení opatrovníka k činu.

(Rozh. ze dne 8. června 1934, Rv I 1950/32.)

Žalobkyni byla povolena k vydobytí peněžité pohledávky exekuce zabavením a přikázáním k vybrání jedné třetiny platu dlužníka Stanislava H-a u žalovaného svazu. Žalovaný uvedl ve svém vyjádření jako poddlužník, že dlužník H. postoupil roku 1927 svůj plat u žalovaného svým dětem. Žalobu proti svazu o zaplacení zabaveného platu procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Soud má prokázáno, že Stanislav H. postoupil své služební požitky do vlastnictví svých dětí Věroslavy a Lubomíra na jejich výživu k rukám Josefy H-ové, která postup přijala. Stanislav H. postup oznámil dopisem z 24. listopadu